

Rahkasaari

Rahkasaari sijaitsee noin 12 kilometriä Viipurista etelälounaaseen, Uuraasta kolmisen kilometriä länteen. Pinta-alaa on yhden neliökilometrin verran. Elna Heino (o.s. Mäkinen) kirjoittaa muistelmissaan seuraavaa: "Meren keskellä kaunis Rahkasaari, missä jylhät kalliot ja tynnet lahdenpoukamat olivat jotain aivan eksoottista. Kun aikanaan Tervajoen pojat tulivat helluntaina Rahkasaaren lavalle, he ihmettelivät saaren kauneutta ja miettivät, olivatko he tulleet taivasten esikartanoon. Joka pihassa kukkivat omenapuut ja sireenit, tuomet kaartuivat osuuskaupalta kulkevan päätien ylle. Nuoret alkoivat nimittää tietä "lemmenkujaksi". Saaren länsiranta oli kallioinen. Korkeat kalliot reunustivat Turkinlahtea, oli Taivaskallio ja Lavakallio. Saaren asutus oli sijoittunut lahdenpoukamasta länteen. Maasto oli loivasti nousevaa ja asutukseen sopivaa aina itärantaan saakka. Sieltä löytyi jopa lehtoja ja niittyjä.

Saari oli melko tiheään asuttu. Vuoden 1939 henkikirjoituksen mukaan saarella asui 235 henkeä. Asuintaloja oli noin 70. Saaren elämä sujui hyvin samaan tapaan kuin lähisaarissakin. Leipä saatiin lähinnä sataman ja puutavaraliikkeiden tarjoamista töistä. Kalastus oli enimmäkseen virkistyskalastusta. Yrjö Mäkisen perhe sai elantonsa ammattimaisesta kalastuksesta. Oli siellä muutama asukas, joiden silakka- ja hailisaaliit riittivät yli oman tarpeen.

Saaressa oli oma Viipurin Osuusliikkeen myymälä. Kulkuvälineinä olivat omat soutu- tai moottoriveneet sekä päivisin Karppilasta Viipuriin kulkenut vuorolaiva. Se oli tärkeä yhdysside Viipurin ja lahden saarien välillä. Talvella tehtiin jäätiet, joita kuljetettiin autoilla ja hevospeleillä.

Saaresta löytyi monenlaisia yrittäjiä. Oli kelloseppä, suutari, paattikauppiaita sekä hyvin suosittua pesulatoimintaa. Monesti käytiin kiivasta kilpailua siitä, kuka pesulan pitäjistä pääsi ensimmäisenä redille ankkuroituun laivaan ja sai pestäväkseen parhaat, päällystön pyykit. Löytyi saaresta muutama lehmäkin, joiden maitoa riitti myyntiin asti (tinkimaito). Moneen huusholliin otettiin keväisin possu, joka sitten kesän aikana lihotettiin joulukinkuksi.

Vapaa-aikaa vietettiin erityisesti Lavakallion tanssilavalla. Se oli saarelaisten, naapurien ja mantereen nuorison keskuudessa hyvin suosittu paikka. Läheisen Viipurin hyvät orkesterit esiintyivät lavalla ja toivat tanssipaikalle paljon yleisöä. Osuusliikkeen yhteydessä toimi erittäin aktiivinen "naiset mukaan"-toimikunta, joka järjesti erilaisia ohjelmallisia iltamia ja näytelmiä sekä muutakin opintokerhotoimintaa.

Miehet olivat järjestäytyneet ammattikunnittain. Myös moni rahkasaarelainen kuului Uuraan Työväenyhdistykseen. Saaren oma mies, Aleksander Sahala, oli vuosina 1925-1937 yhdistyksen puheenjohtaja.

Lähin rukoushuone sijaitsi Ravansaarella. Siellä käytiin rippikoulu. Omaa koulua Rahkasaarella ei ollut, vaan kansakoulu käytiin naapurissa, Esisaarella. Vesien ollessa vapaana, koulumatka kuljettiin veneellä. Kaupunki oli järjestänyt kuljetuksen. Kun jäät alkoivat haitata soutuja, mutta eivät vielä kantaneet, kuljettiin pienen Mustasaaren kautta. Ensin soudettiin veneellä sulana olevan Neulansilmän kapeikon yli ja siitä juosten Pikkusaaren poikki vastarannalle, missä odotti vene, joka vei Esisaareen. Miten mahtaisi tämä onnistua tänä päivänä? Kovan jän aikaan kuljettiin suksilla, kelkalla tai jalkaisin. Joskus saattoi jonkun kelkka humpautua kevättöisissä läpi jään. Toiset koululaiset auttoivat jäihin pudonneen ylös, mutta koulupäivä oli siltä päivältä ohi. Jatkokoulu ja yhteiskoulu käytiin Uuraassa. Niilläkin koulumatkoilla huono keli aiheutti hankaluuksia. 1930-luvulla koulupoika hukkui kevättöihin Esisaaren rannassa.

Rahkasaarella harrastettiin musiikkia. Monet soittivat haitaria. Yrjö Riihelällä oli oma kolmen miehen yhtye, Caragosa. Ja tietenkin saarelaiset urheilivat; hiihdettiin ja soudettiin.

Rahkasaaren naapureina on kaksi pientä saarta, jotka kartoissa on yhdistetty ikään kuin Rahkasaareen kuuluviksi; Villikka ja Kattilansaari. Jälkimmäinen on saanut nimensä kalliolla sijaitsevista kattiloista, hiidenkirnuista, jotka ovat jääkaudella syntyneitä noin metrin syvyisiä ja levyisiä kuoppia.

Jatkosodan aikana saareen muutti melkoisesti vanhoja asukkaita. Keväällä 1942 oli muutto vilkkainta. Kodit löytyivät melkein ehjinä ja elämä jatkui kuten muuallakin Suomessa. Kouluja käytiin vaihtelevalla menestyksellä. Elettiin säännöstelyn aikaa, korttipeli kuponkeineen oli jokapäiväistä.

Evakkoon jouduttiin uudelleen kesällä 1944. Sinne jäivät tutut rannat, niemet, kalliot, lahdet ja poukamat. Karjalan kansa levittäytyi ympäri Suomea, aina länsirannikkoa myöten. Tänä päivänä saari on kokonaan autio, ei yhtään pirttiä pystyssä. Tuntuu olevan viipurilaisten suosittu retkeilykohde.

Muistiin merkitsi ja tiedot kokoili Rainer Lehtinen. Kiitos avustajille.

Kuva vuodelta 1943 – kuvattu sotalaivan kannelta. Laiva lähti Karppilasta, poikkesi Rahkasaaren laituriin ja 5 min. lähdön jälkeen joku huomasi ottaa muistokuvan. Pönninsaari vasemmalla, jossa Wagerin, viimeksi Kojosen lautatarha, Rahkasaari edessä. Pirsin vieressä Osuusliikkeen talo, entinen Wagerin huvila, sitten Aleksanteri (Saksa) ja Reino Valkosen talot, Antti Sahalan ja Salomon Airikan talot, vene mahdollisesti Juhana (Jussi) Valkosen rannassa. Oikealla Laivalaituri.

Rainer ja Kaarin Lehtinen Taivaskalliolla v. 1943.

Sama paikka ja samat henkilöt v. 2011.